

Tilsynsmal: Smågrisproduksjon – Nasjonal tilsynskampanje svinevelferd 2021-2022

Veiledning: Denne malen skal brukes ved gjennomføring av tilsyn i svinehold med smågrisproduksjon i nasjonal tilsynskampanje 2021-22

Kravpunkt	Regelverk	Utdyping KP	Utdyping i mal	Observasjon	Ok
Behandling av syke og skadde dyr	Forskrift om hold av svin § 18 Syke og skadde dyr	Syke og skadde svin skal straks behandles på forsvarlig måte. Veterinær ved behov. Isoleres i sykebinge hvis behov. Avliving hvis nødvendig	<ul style="list-style-type: none"> - Bruker bonden sykebinge ved behov? - Iverksetter bonden andre nødvendige tiltak ved sykdom og skade? - Tilkaller bonden veterinær ved behov? - Avliver bonden i tide? 		
Forebyggende helsearbeid	Forskrift om hold av svin § 19 Forebyggende helsearbeid	Klauver, parasitter, liggesår etc	<ul style="list-style-type: none"> - Er det gjentakende eller vedvarende problemer med én eller flere typer skader eller sykdommer i besetningen? - Iverksetter bonden nødvendige tiltak for å forebygge sykdom og skade? 		
Strø i svinehold, punkt til bruk i nasjonal tilsynskampanje 2021-22	Forskrift om hold av svin § 8 Oppstalling - binger, gulv etc.	<p>Har grisene bekvem, tørr og ren liggeplass? Er grisene tørre og rene? Er det bygningsmessige utformet slik at strø kan gis i nødvendig mengde? Har underlaget på liggeplassen enten tett gulv, dypstrø eller talle?</p> <p>For dyrehold med purker: er det rikelig med strø i fødebinger?</p> <p>Krav om strø finnes i ulike</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Har bonden rutiner for å skrape møkk og tildele strø som sikrer grisene en bekvem, tørr og ren liggeplass? - Er grisene tørre og rene? - Er bingen og det bygningsmessige utformet slik at strø kan gis i nødvendig mengde? - Har underlaget på liggeplassen tett gulv, dypstrø eller talle? - Gis det rikelig mengde med strø i fødebinger? 		

		bestemmelser i forskriften. Hvis du skal varsle eller fatte vedtak: husk å legge til evt utdypende hjemmel.			
Rotemateriale - svin	Forskrift om hold av svin § 21 Rotemateriale	<p>For å være egnet, bør materialet ha følgende egenskaper:</p> <p>a) Være spiselig b) Kunne tygges på c) Kunne rotes i d) Være manipulerbart</p> <p>Materialet bør gis på en slik måte at:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. det har vedvarende interesse 2. det er innenfor grisenes rekkevidde 3. det er nok materiale til alle grisene 4. det er rent og hygienisk. <p>For å oppfylle grisenes basale behov må aktivitets- og rotmateriale inneha alle egenskapene anført i punktene a-d, og gis i tråd med punktene 1-4.</p> <p>Det kan benyttes forskjellige materialer som alene eller til sammen sikrer at alle punktene er tilfredsstillt.</p> <p>Veileder for tildeling av aktivitets- og rotmateriale for gris ligger på nettsidene våre</p>	<p>- Har grisene tilgang til tilstrekkelig mengde rotmateriale?</p> <p>- Har rotematerialet god nok kvalitet?</p>		

		(Forside / Dyr og dyrehold / Produksjonsdyr / Svin, under avsnittet "mer om svin" eller "regelverk og veiledning").			
Redemateriale	Forskrift om hold av svin § 25 Spesielle bestemmelser for purker og ungpurker	Fra 3 dager før forventet grising skal purka ha passende materiale til å bygge rede av.	<ul style="list-style-type: none"> - Har bonden rutine for å tildele redebyggingsmateriale? - Blir redebyggingsmaterialet tildelt i tide? - Gis det tilstrekkelig mengde redebyggingsmateriale? - Har redebyggingsmaterialet god nok kvalitet? 		
Fiksering	Forskrift om hold av svin § 11 Fiksering og prøvetaking	Fiksering er kun tillatt i spesielle tilfeller spesifisert i forskriften § 11. Oppbinding er ikke tillatt som fikseringsmetode. Det skal finnes innretninger som gjør det mulig å fikserer dyr ved veterinærbehandling, prøvetaking og lignende.	<p>Fokus i kampanjen er fiksering i forbindelse med grising.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fikserer bonden purker FØR grising? - Fikserer bonden purker lenger enn 7 dager etter grising? - Brukes fiksering rutinemessig eller gjøres en vurdering av adferden til enkeltindivider? 		
Opplysninger til dyrehelsepersonellgruppa. Punkt til bruk i nasjonal tilsynskampanje 2021-22	Dyrevelferdsloven § 9 Medisinsk og kirurgisk behandling	<p>Dette punktet er laget for å innhente informasjon som skal benyttes i annen oppfølging enn kampanjen, når det gjelder kastrering av gris.</p> <p>Konklusjon på punktet skal ALLTID være Ingen merknad, og det skal ALDRI knyttes forvaltningsmessig oppfølging til punktet.</p> <p>For DE SISTE TRE</p>			

		<p>kastringene som er gjennomført i besetningen, skal du notere følgende:</p> <ul style="list-style-type: none">- dato for kastrering og- navn veterinær (og dyrehelsepersonellnummer hvis det er tilgjengelig) som gjennomførte kastrering. Dette skal noteres i observasjonsfeltet på dette kravpunktet. <p>Noter for eksempel slik: dato for kastrering _____ , veterinær: _____ _____ dato for kastrering _____ , veterinær: _____ _____ dato for kastrering _____ , veterinær: _____ _____</p> <p>Hvis du mistenker at veterinær/ene kastrerer for gamle grisunger, eller mistenker at bonden blir brukt som medhjelper og gjennomføre kastrering (kjemisk eller kirurgisk), skal du melde fra om dette til dyrehelsepersonellgruppen særskilt. Dette gjør du ved å</p>			
--	--	---	--	--	--

		<p>sende mail til følgende adresse: dyrehelsepersonell.svinekampagnen@mattilsynet.no</p> <p>Hvis det er nødvendig å fatte vedtak om kastrering overfor bonden, for eksempel hvis bonden kastrerer selv, må du plukke opp relevant kravpunkt ("Operative inngrep", knyttet til holdforskriften for svin) fra kravpunktbasen.</p>			
Dokumentasjon	Forskrift om velferd for produksjonsdyr § 6 Dokumentasjon	Eier/innehaver av dyr skal dokumentere all veterinærmedisinsk behandling av dyrene og antall døde dyr funnet ved hvert tilsyn. Nedtegnelsene skal oppbevares i minimum tre år.	<ul style="list-style-type: none"> - Dokumenteres medisinske behandlinger, inkludert egenbehandlinger? I så fall; hvordan? - Dokumenteres antall døde dyr ved hvert tilsyn? I så fall; hvordan? - Hvor lenge oppbevares dokumentasjonen? 		
Arealkrav i svinehold, punkt til bruk i nasjonal tilsynskampanje 2021-22	Forskrift om hold av svin § 8 Oppstalling – binger, gulv etc.	<p>Alle dyrene skal kunne legge seg, hvile og reise seg normalt. Det skal være separat liggeplass og gjødselplass, og liggeplassen skal være så stor at alle dyrene skal kunne ligge samtidig.</p> <p>Det gjelder spesifikke krav til areal for ulike kategorier av svin. Se kapittel IV i forskriften. Husk å legge inn utdypende hjemmel som viser til disse bestemmelsene ved evt varsel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Har alle binger separat liggeplass og gjødselplass? - Kan alle grisene ligge samtidig på liggearealet? - Er det plass til at alle griser kan legge seg, hvile og reise seg normalt? <p>For spedgris:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Har grisungene egen plass i fødebingen hvor de er beskyttet fra purka? - Er det plass til at grisungene kan die på liggearealet uten å 		

		<p>om vedtak eller vedtak ved brudd på disse bestemmelsene.</p>	<p>ligge i gjødselområdet?</p> <p>For smågris: - Er totalarealet i bingene innenfor minstekravene i regelverket?</p> <p>For purker og ungpurker: - Er totalarealet og arealet til liggeplassene innenfor minstekravene i regelverket for fellesbinger og fødebinger?</p> <p>For råner: Er arealet innenfor minstekravene i regelverket (avhengig av om det brukes til bedekning eller ikke)?</p>		
Fôringsplassen - areal, punkt til bruk i nasjonal tilsynskampanje 2021-22	Forskrift om hold av svin § 22 Fôr og vann	Dyra skal kunne ete samtidig, dersom de ikke har fri tilgang på fôr eller det nyttes individuell datastyrt fôring.	<ul style="list-style-type: none"> - Er det tilstrekkelig antall fôringsplasser? - Er fôringsplassene store nok i forhold til de grisene som skal spise der? - Er det plass til at alle dyrene kan spise samtidig hvis det ikke er fri tilgang på fôr eller individuelt datastyrt fôring? 		
Vann	Forskrift om hold av svin § 22 Fôr og vann	<p>Alle svin skal til enhver tid ha tilgang på tilstrekkelige mengder drikkevann av akseptabel kvalitet.</p> <p>Både antall drikkeplater/drikkeanordninger og kapasiteten på dem, er av</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Er det tilstrekkelig antall drikkepunkter i bingene? - Er vannkapasiteten i drikkepunktene stor nok? - Er drikkepunktene tilgjengelige for grisene? 		

		<p>betydning.</p> <p>Hvor mye vann en gris har behov for, avhenger av omgivelsestemperatur, helsetilstand, førsammensetning og alder.</p> <p>Som en hovedregel vil det være tilstrekkelig med 1 drikkenippel per 5-7 dyr. Se også klagesaksavgjørelse på saksnummer 2017/200184.</p> <p>Se retningslinje på våre hjemmesider for informasjon om anbefalt kapasitet for drikkeanordningene https://www.mattilsynet.no/dyr_og_dyrehold/produksjonsdyr/svin/retningslinjer_for_hold_av_svin.5700</p>		
--	--	---	--	--